

A MON SAKAA?

PALONGUO

1938 metaas atvažiavau dērbtė i Palonga. Mon darba tēn pasitūlėna, i kurorta atvežė žydielis parkopčios. Ōns važiniejė pu miestieliu torqus őr kū pėgiau liuob supėrkėtė vēstos Palonguos vilu šeimininkams. Ta vila, i katrou uns muni atvežė, vadėnuos "Švyturys". Tėn jau radau tris mergaates. Anuos dērba tuokius pat darbus, kuokėms ir aš bovau prijimta. Mes turiejuom tvarkytė ir plautė kombarius, aptarnautė svetius valgykluo. Svetees čė bova vadėnamė vasaruotuojee. Keltėis mums reikiejė 5 valonda, vu darbus tonkee liuobam pabėngtė tik pu vēdornaktė. Žėnuomaas tėi darbaa bova lėngvesnė nei pas ūkininkus, kor reikiejė kiaulės šertė, rugius rėštė, kėtus sunkius darbus dērbtė. Bet vis tėik čė per dėina dėdėlee liuobam nusėlaksty-tė par tou žnuoniū, katrėms turiejuom patarnautė, daugoma. Tad vielaa vakaraas, ka liuobam pradietė plautė stuotkus, ka neimtom mėigs, liuobam imtė ir užvestė kuokė daina. Mon dėdėlee isėmėnė vēns tuoks vakars. Aš tou dėina kaap tik bovau gavusi laiškieli iš nomū. Rašė mama. Ana goudies, ka vargst kaap ir onkstiau. Mon dėl tuo baisiausee šėrdelė skaudiejė — nieka aš juk anaa negaliejuo padietė. Nusėmėnusi ir nuvargusi mazguojau torielkelės. Pradieje mona draugės prašytė, ka kou nuors oždainioutiuo. Bet tou vakara mon sovėsam nebova nuora dainioutė. Galiausee patyliokaas pradieju:

Marijė: Marijė, švėnčiausė lelijė
Tu švieti aukštai danguje...

Dainiavau dėdlee sosėmaastiusi ir nieka aplinkou nematiau. Vėino muomėnto tik pajotau, kaap muni kumšteliiejė draugė. Ana akim mon ruodė i longa. Vakara prieblunduo tēn pasėmatė žnuogaus veids. Kaa bėngiau gėismė, kombarie bova tylo tylo. Pu tuo ož longo pasėgėrda pluojėms. Pluojė tėi, katrėi mūsa klausies. Mes šloustiemies ašaras, vuo tėi žnuonės vės prašė, ka mes dar padainioutomem. Anėms ta gėismie bova tik pramuoga... Mergaates bovuom nee iš kelma spėrtas. Onutė iškėša galva pru longa ir ka užbliovė:

— Trumpampickis kiaulės ganė, beganydams ožsėmanė,

Per kopūstus, per cėbolės pri tuos Barbės prisigolės...

Kėimė sogriaudė perkūnėšks jouks...

Kažkuo nesėsekė mon tou vasara viluo. Pėrmiausee nelaimė atsėtėka per vēinus pėitus. Tou dėina lakstiem padieklaas apsėkruovosės iš vērtovės i veranda, kor bova valgykla. Nešiau ontrūsius patėikalus őr ožkliovau. Tuo veranduo bova i abėdvė posė daruomas durys. Naktėi anas liuob uždarytė ir prikabinė pri gėmbės, esontės grindies. Šimtus kartu bova lakstyta, vuo toukart ir užkliovau, ir diejaus. Vėskis išlakstė pu veranda. Vu aš guliejau unt pėlva ir bijuojau pakeltė galva — aplinkou tėik žnuoniū... Tou laiko pajotau kažkėinuo tvėrta ronka. Ana muni kielė. Šalėp savės pamatiau vēina iš stodėntu, katros gyvena mona priskėrtamė kombarie. Uns rinka pabėrosės šokės, vu mergaitės valė grindis. Kėtame tarpdurie stuoviejė vilas šeimininkė. Ana suraukė pektaa ontakius ir pasakė:

— Ižėža! Jee vėsas tuokės būtom, obagaas reektom isėitė.

— Kėik, gėrbama puonė, ana jau Tamstaa skuolinga už tou "kastastruopa"? — paklausė joukdamuos stodėnts.

— Mažiausee pėnkiaus litus, — atsakė ana.

Atsikielusi aš greitaa ikėšau ronka i sava balta kvartūgelė kišėnėlė, bet iš anuos ištraukiau tik saujelė varinieliu. Tumet mona gerasis stodėntielis, katros bova gražos inteligėntėšks vyrokis, pajiemė nu sava stala turielkelė, padiejė unt anuos piningieli. Pri anuo tujau atgolė ontros, trets, katrus padiejė anuo draugaa. Tumet stodėnts kreipies i kėtus bevalgontius vasaruotuojuos ir paprašė sumestė kas

kėik gal, ka mergaatee anuos dėdėlie nelaimie padietė. Tumet joukdamuos pradiejė eitė nu stala pri stala, vu žnuonės metė ir metė anam piningus unt tuos turielkelės. Kaa apejė vėsa valgykla, pasėso-ka i monėm ir išėisė pėlna turielkelė.

— Nu va, užsėmuokiek gėrbamaa šeimininkee už padaryta iškada. Vu jee lėks, te būs tau patee už tou pramušta kieli.

Ir aš tik dabaa pajotau, ka mon baisiausee skaud kieli, katros bova užkliovės už taa gėmbee. Pluona kraujė sruovelė mon nu kelė

bova nutekiejusi per vėsa kuojė. Aš skobėnaas atkėšau kvartūgelė skreitielė, vu ons supylė tus piningėlius. Greetaa surunkiuojau pinkis litus ir šlubčiuodama priejuo pri puoniuos, nešėna ronkuo išėistus piningus. Piningus puonė pajiemė, bet teep paveiziejė i muni, ka būtom galiejosi so tom žvilgsnio muni ir užmuštė.

Vėrtuvie soksaitiau lėkusius. Bova dar 14 litu ir kelė cėntaa. Mona draugės pu tuo joukies, ka kėta karta teep diesės ir anuos, ka jau tėik gal uždėrbtė. Tik aš jau nebnuoriejuo tuokė maluonoma, ka ir do kartus tėik gautiuo.

Atsėmėnėmus užrašė **BAUŽIENė Bernadeta**
IŠ KAUNA (kėlėma iš Ylaktū)

PALONGUOS PAJURIE
ALEKNAVIČIAUS BERNARDA puortėgrapėjė